

Sociale kerncijfers*

Centraal Bureau voor de Statistiek**

In het thema van de rubriek van de rubiek 'Sociale kerncijfers' wordt deze keer aandacht besteed aan enige recente ontwikkelingen met betrekking tot beroepsbevolking en werkgelegenheid onder meer aan de hand van de in 1987 gestarte Enquête beroepsbevolking van het CBS. Het tweede deel van de rubriek bestaat uit de standaardtabel met sociale kerncijfers.

Beroepsbevolking en werkgelegenheid

De *Enquête beroepsbevolking*, die in januari 1987 als doorlopende enquête bij het CBS van start ging, registreerde in 1989 opnieuw een hogere werkgelegenheid in Nederland dan in het voorafgaand jaar. De toeneming trad zowel op bij vrouwen als bij mannen en was geconcentreerd bij banen van meer dan 20 uur. Het onbenutte arbeidsaanbod was in 1989 aanmerkelijk lager dan in 1988. Dit geldt zowel als het wordt afgemeten aan de geregistreerde werkloosheid als wanneer twee ruimere begrippen worden gehanteerd, namelijk het aantal 'werkzoekenden zonder baan' en de 'niet-werkzame beroepsbevolking'. Per saldo was de totale beroepsbevolking in 1989 hoger dan in 1988. Ook het aandeel van de beroepsbevolking in de bevolking van 15-64 jaar nam verder toe tot bijna 67%. Hieronder zal nader op deze uitkomsten worden ingegaan.

Voor de Enquête beroepsbevolking (EBB) werden in 1989, gespreid over het jaar, door middel van een adressensteekproef 116 duizend personen van 15-64 jaar ondervraagd (zie CBS, 1990). Dit komt overeen met 1,1% van de Nederlandse bevolking van die leeftijd. De enquêtering geschiedt met behulp van handheld-computers.

De totale beroepsbevolking van 15-64 jaar omvatte volgens de EBB in 1989 6,83 miljoen personen (zie tabel 1). Dit betekende een toeneming ten opzichte van 1988 met

* Cijfers die vóór 23 februari beschikbaar waren, konden nog worden verwerkt in deze rubriek. Auteursrecht is voorbehouden. Gebruik van de inhoud van deze rubriek is toegestaan, mits de bron duidelijk wordt vermeld.

** Prinses Beatrixlaan 428, Voorburg. Postbus 959, 2270 AZ Voorburg. Tel. (070) 3694341.
Kloosterweg 1, Heerlen. Postbus 4481, 6401 CZ Heerlen. Tel. (045) 736666.

77 duizend personen. Het aandeel van de beroepsbevolking in de totale bevolking van 15-64 jaar nam van 1988 op 1989 iets toe, tot 66,8%. In 1988 was dit aandeel 66,4% en in 1987 65,3%. Van de mannelijke bevolking van 15-64 jaar maakte in 1989 81,1% deel uit van de beroepsbevolking ten opzichte van 80,5% in 1987. Van de vrouwelijke bevolking behoorde in 1989 52,0% tot de beroepsbevolking ten opzichte van 49,7% in 1987.

Tabel 1. Bevolking en beroepsbevolking van 15-64 jaar naar geslacht^a

	1987	1988	1989
	x 1 000		
Beroepsbevolking 15-64 jaar	6 592	6 756	6 833
w.v.			
mannen	4 116	4 169	4 211
vrouwen	2 476	2 587	2 622
Overige bevolking 15-64 jaar	3 502	3 419	3 401
w.v.			
mannen	998	992	979
vrouwen	2 504	2 427	2 422
Totale bevolking 15-64 jaar	10 094	10 175	10 234

a. Jaargemiddelden.

Tabel 2. Werkzame personen van 15-64 jaar naar geslacht en arbeidsduur per week (incl. bijbaan)^a

	1987	1988	1989
	x 1 000		
Werkzame personen 15-64 jaar	5 864	6 032	6 155
w.v.			
mannen	3 760	3 809	3 876
vrouwen	2 104	2 223	2 279
w.o. met arbeidsduur van 20 uur of meer per week	4 943	5 027	5 135
w.v.			
mannen	3 505	3 521	3 583
vrouwen	1 438	1 506	1 552
In loondienst werkzame personen 15-64 jaar	5 166	5 333	5 454
w.v.			
mannen	3 338	3 384	3 453
vrouwen	1 828	1 949	2 001

a. Jaargemiddelden.

Volgens tabel 2 was het in de EBB waargenomen aantal werkzame personen in 1989 6,16 miljoen. Dat is 123 duizend hoger dan in 1988; een stijging van 2,0%. Het waargenomen aantal werkzame personen in loondienst nam van 1988 op 1989 toe met 121 duizend; een stijging van 2,3%. Deze stijging wordt bevestigd door de uitkomsten van de Kwartaalstatistiek werkzame personen van het CBS, welke is gebaseerd op enquëtering bij bedrijven en instellingen. Deze statistiek registreert de ultimo-standen van het aantal door werknemers bezette banen (zie verder o.a. Altena en Koss-Fischer, 1987). Voor de eerste drie kwartalen van 1989 werd een toeneming waargenomen met gemiddeld 2,5% ten opzichte van de standen een jaar eerder.

Ook het aantal onbezette banen lag in 1989 hoger dan een jaar eerder. Dit blijkt uit de Kwartaal vacature-enquête van het CBS. Deze enquête bij particuliere bedrijven en instellingen registreerde per ultimo september 1989 92 duizend vacatures tegen 71 duizend vacatures per ultimo september 1988.

Het in de EBB waargenomen aantal werkzame vrouwen was in 1989 56 duizend hoger dan in voorafgaande jaar. Dit betekent een stijging van 2,5%. Bij de mannen bedroeg de toeneming ten opzichte van 1988 67 duizend, oftewel 1,8%. In 1988 was de door de EBB waargenomen groei ook in absolute zin het grootst bij vrouwen, namelijk 119 duizend tegenover 49 duizend bij de mannen. De toeneming van het waargenomen aantal werkzame

Tabel 3. Niet-werkzame personen van 15-64 jaar naar geslacht en verschillende afbakeningen van het onbenutte arbeidsaanbod^a

	1987	1988	1989
	x 1 000		
Niet-werkzame beroepsbevolking 15-64 jaar	728	724	678
w.v.			
mannen	357	359	335
vrouwen	371	365	343
w.o. werkzoekenden zonder baan	622	609	558
w.v.			
mannen	290	291	261
vrouwen	332	318	297
Geregistreerde werklozen ^b	.	433 ^c	390 ^d
w.v.			
mannen	.	278	241
vrouwen	.	155	149

a. Jaargemiddelden.

b. Voorlopige cijfers.

c. Van dit aantal behoorden 412 duizend personen tot de niet-werkzame beroepsbevolking en 375 duizend personen tot de werkzoekenden zonder baan.

d. Van dit aantal behoorden 368 duizend personen tot de niet-werkzame beroepsbevolking en 336 duizend personen tot de werkzoekenden zonder baan.

personen van 1988 op 1989 betrof een stijging met 108 duizend bij personen met een betaalde werkkring van 20 uur of meer per week en van 15 duizend bij personen met een betaalde werkkring van minder dan 20 uur per week. Van 1987 op 1988 was de waargenomen groei in beide categorieën nog ongeveer even groot, namelijk 84 duizend. In 1989 had van de werkzame vrouwen circa 32% een baan van minder dan 20 uur per week. Bij de werkzame mannen bedroeg dit percentage in 1989 bijna 8.

In tabel 3 wordt informatie gegeven over verschillende afbakeningen van het onbenutte arbeidsaanbod. In 1989 bedroeg het door het CBS waargenomen aantal geregistreerde werklozen gemiddeld 390 duizend, dat is 43 duizend lager dan in 1988; een daling van 10%. De Statistiek geregistreerde werkloosheid van het CBS bepaalt het aantal geregistreerde werklozen door tellingen uit de registratie van de arbeidsbureaus te combineren met uitkomsten van de EBB. Geregistreerde werklozen zijn omschreven als bij een arbeidsbureau ingeschreven personen zonder werkkring die binnen twee weken beschikbaar zijn voor een baan van tenminste 20 uur per week (zie in dit verband o.m. CBS, 1988 en 1990; Einerhand e.a., 1987).

Een andere afbakening van het onbenutte arbeidsaanbod is het aantal werkzoekenden zonder baan. Hiertoe worden niet gerekend de geregistreerde werklozen die niet zelf actief naar werk zoeken, maar wel de geregistreerde niet-werkzame personen die actief een baan zoeken van minder dan 20 uur per week plus de werkzoekenden – ongeacht de gewenste arbeidsduur – die niet bij een arbeidsbureau staan ingeschreven. In 1989 was het in de EBB waargenomen aantal werkzoekenden zonder baan 558 duizend, dat is 51 duizend minder dan in 1988.

Een nog ruimere afbakening betreft de niet-werkzame beroepsbevolking. Hiertoe worden niet alleen alle werkzoekenden zonder baan gerekend, maar ook alle personen die geen werk zoeken, maar wel een werkloosheidsuitkering ontvangen. De in de EBB waargenomen niet-werkzame beroepsbevolking telde in 1989 678 duizend personen, dat is 46 duizend minder dan in 1988.

Tot slot kan nog worden vermeld, dat het aantal personen met een werkloosheidsuitkering van 1988 op 1989 daalde met 21 duizend naar 620 duizend. Dit laatste blijkt uit gegevens die door het CBS worden samengesteld op grond van gegevens uit de uitkeringsadministraties. Personen met een werkloosheidsuitkering behoren onder meer niet tot de geregistreerde werklozen als zij een deeltijdbaan hebben, niet staan ingeschreven bij een arbeidsbureau of niet direct beschikbaar zijn voor een baan van 20 uur of meer per week (zie verder o.m. Van Gils & Thijssen, 1989).

De daling bij de geregistreerde werklozen trad vooral op bij mannen. Bij de niet-werkzame beroepsbevolking en bij de werkzoekenden zonder baan liep de daling bij het aantal mannen en vrouwen niet belangrijk uiteen.

In aanvulling op de reeds in tabel 3 gesignaleerde sterkere daling onder de mannen bij de geregistreerde werklozen blijkt uit tabel 4, dat de daling van de geregistreerde werklozen zich met name manifesteerde bij de leeftijdscategorie van 16-24 jaar. Het aantal geregistreerde werklozen dat korter dan één jaar staat ingeschreven en het aantal dat één jaar of langer staat ingeschreven daalden in ongeveer gelijke mate. Het gegeven over de duur van de inschrijving is overigens van beperkte betekenis. Personen die vergeten hun inschrij-

Tabel 4. Geregistreerde werklozen naar geslacht, leeftijd en duur inschrijving^a

	1988	1989	In procenten van de overeenkomstige cate- gorie van de beroeps- bevolking	
			1988	1989
	x 1 000		%	
Geregistreerde werklozen	433	390	6,4	5,7
w.v.				
mannen	278	241	6,7	5,7
vrouwen	155	149	6,0	5,7
w.v.				
16-24 jaar	133	106	8,9	7,3
25-64 jaar	300	284	5,7	5,3
w.v.				
korter dan één jaar ingeschreven	192	174		
één jaar of langer ingeschreven	241	216		

a. Jaargemiddelden. Het betreft voorlopige cijfers. Duur inschrijving volgens registratie arbeidsbureaus. Het betreft een onafgebroken periode van inschrijving.

ving tijdig te verlengen, worden uitgeschreven. Bij herinschrijving wordt veelal de oude inschrijvingsdatum niet toegepast. Bovendien is de inschrijvingsduur in veel gevallen niet gelijk aan de werkloosheidsduur. Personen die thans werkloos zijn, kunnen in het verleden, terwijl ze ingeschreven waren, werkzaam zijn geweest.

Het gemiddeld aantal geregistreerde werklozen in procenten van de beroepsbevolking was in 1989 5,7 tegen 6,4 in 1988. De werkloosheidspercentages van mannen en vrouwen verschilden in 1989 niet van elkaar. Het werkloosheidspercentage van personen van 16-24 jaar daalde van 1988 op 1989 sterker dan dat van personen van 25-64 jaar.

Bronnen

Altena, J.W. en A.J. Koss-Fischer, 1987. 'De Kwartaalstatistiek Werkzame Personen: Methode en opzet', *Supplement bij de sociaal-economische maandstatistiek* 6, p. 4-10.

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek), 1988. *Geregistreerde werkloosheid, november 1987 – augustus 1988: Proeve van werkloosheidscijfers gebaseerd op registratie- en enquêtegegevens*. Voorburg/Heerlen: CBS.

CBS (Centraal Bureau voor de Statistiek), 1990. *Enquête Beroepsbevolking 1989*. Voorburg/Heerlen: CBS.

- Einerhand, M.G.K., S. van den Elshout en E.M.J. Hoogteijling, 1987. 'De omvang van de werkloosheid in 1985 nader bezien', *Statistisch Magazine* 7 (1), p. 5-17.
- Gils, I. van en J.G.J. Thijssen, 1989. 'Werkloosheidsuitkeringen, ingeschreven personen bij een arbeidsbureau en geregistreerde werklozen'. *Supplement bij de sociaal-economische maandstatistiek* 4, p. 4-10.

Sociale kerncijfers^{a)}

Basis c.q. eenheid

Demografie

Bevolking per 31 december	1000
w.o.	
0-19 jaar	in % van de bevolking
65 jaar of ouder	
Niet-Nederlanders	
Levendgeborenen	per 1000 van de
Overledenen	gemiddelde bevolking
Totale bevolkingsgroei	
Huwelijkssluitingen	
Echtscheidingen	
Aantal huishoudens per 31 december	1000
w.o. aantal éénpersoonshuishoudens	
Gemiddelde grootte van de huishoudens	1

Arbeid^{b)}

Beroepsbevolking 15-64 jaar	1000
w.o. met een (gewenste) arbeidsduur	
≥ 20 uur (exclusief zelfstandigen en	
medewerkende gezinsleden)	
Werkzame beroepsbevolking 15-64 jaar	
totaal	
w.v.	
mannen	
vrouwen	
Niet-werkzame beroepsbevolking	
15-64 jaar	
totaal	
w.v.	
mannen	
vrouwen	

1970	1980	1985	1987	1988	1989*
13119	14209	14529	14715	14805	14892
35,7	30,9	27,7	26,7	26,2	25,6
10,2	11,6	12,2	12,5	12,7	12,8
1,8	3,7	3,8	4,0	4,2	4,2
18,3	12,8	12,3	12,7	12,6	12,7
8,4	8,1	8,5	8,3	8,4	8,5
12,4	8,3	5,2	6,8	6,1	5,9
9,5	6,4	5,7	6,0	6,0	6,1
0,8	1,8	2,3	1,9	1,9	1,8
3986	5006	5613	5814	5935	6026
679	1085	1556	1658*	1713*	1764
3,21	2,78	2,54	2,49	2,45	2,43

4751	5375	5887	6592	6756	6833
3856	4414	4796	4362	5055	5123
4650	5038	5147	5864	6032	6155
3438	3525	3411	3760	3809	3876
1212	1513	1736	2104	2223	2279
101	337	740	728	724	678
85	164	419	357	359	335
16	173	321	371	365	343

Relatieve deelname werkzame beroeps-
bevolking 15-64 jaar
mannen

vrouwen

in % van de mannelijke
bevolking 15-64 jaar
in % van de vrouwelijke
bevolking 15-64 jaar

Werknemers in betrokken jaar
vervroegd uitgetreden

1000

Contractuele arbeidsduur
Regelingslonen volwassen werknemers
(per uur)

1980=100

Economie

Koopkracht (statisch)
totaal
w.v.
werknemers bedrijfsleven
ambtenaren
gepensioneerden
werklozen en overigen

1980=100

Consumptieve bestedingen (volume)
totaal
w.v.
voedings- en genotmiddelen
duurzame consumptiegoederen
overige goederen en diensten

per hoofd van de
bevolking, 1980=100

Schulden uit hoofde van consumptief
krediet (ultimo)

in gulden per hoofd
van de bevolking

Ontvangers van sociale zekerheids-
uitkering (jaargemiddelden):
werkloosheidsuitkering (exclusief Rww)
arbeidsongeschiktheidsuitkering
periodieke algemene bijstandsuitkering
aan personen jonger dan 65 jaar
(exclusief Rww)
Rijksgroepsregeling werkloze werk-
nemers (Rww)

1000

83,1	75,1	68,3	73,5	73,8	74,7
29,7	33,0	35,6	42,3	44,3	45,2
		26	30	27*	
	100	95,6	94,3	94,1	94,0
38,6	100	113,7	117,4	118,5	120,4
	100	87,9	92,5	93,3*	
	100	89,6	95,9	96,9*	
	100	84,7	88,3	89,1*	
	100	89,1	92,1	92,5*	
	100	87,5	89,5	89,6*	
77,0	100	97,8	102,8*	103,4*	106,0
84,6	100	99,1	102,5*	103,1*	104,8
84,5	100	88,5	97,6*	96,9*	101,2
72,5	100	102,2	105,5*	106,7*	109,7
172	882	768	887	918	947
45	156	282	251	247	236
205	640	758	783	803	822
70	113	181	179	178	178
7	83	397	399	393	384

Sociale kerncijfers (vervolg)^{a)}

Basis c.q. eenheid

Verkeer

Gemiddeld afgelegde afstand per persoon	km per dag
totaal	
w.v.	
van en naar het werk	
zakelijk bezoek in de werksfeer	
overig (exclusief vakantie)	

Slachtoffers van verkeersongevallen	1
w.v.	
doden	
gewonden	

Rechtsbescherming en veiligheid

Slachtoffers van misdrijven (15 jaar of ouder)	1000
Door politie en Koninklijke Marechaus- see geregistreerde misdrijven	
Opgehelderde misdrijven	in 7 van de geregis- treerde misdrijven
Uitgaven overheid voor politie	in guldens per hoofd van de bevolking

Cultuur en vrijetijdsbesteding

Aantal vakanties ^{c)}	per 1000 van de
Bezoeken aan podiumkunsten in uitvoeringszalen	gemiddelde bevolking
Uitleningen door openbare bibliotheken	
Uitgaven overheid voor cultuur en recreatie	in guldens per hoofd van de bevolking

1970	1980	1985	1987	1988	1989*
.	28,0	32,6	34,1	35,5	.
.	7,1	6,9	7,7	8,2	.
.	2,2	3,7	3,5	3,6	.
.	18,7	22,0	22,9	23,7	.
3181	1997	1438	1485	1366	1460
68225	56623	48450	49189	47981	50210
.	3632	4146 ^{f)}	.	4032	.
266	706	1094	1110	1129	1140
41,1	29,8	24,0	23,6	23,2	24
.	206	232	236	237*	235
569	836	877	1076	1115	1183
.	685	665	717	721	.
4503	11444	11877	12267	12456*	.
83	375	429*	421*	417*	417

Onderwijs		1000	3211	3512	3316	3205	3147*	3117
Deelname voltijdonderwijs								
Relatieve deelname voltijdonderwijs 16-24 jaar	in % van de bevolking 16-24 jaar		21,3	40,3	40,1	41,2	41,5*	.
Uitstroom uit het voltijdonderwijs met tenminste diploma mavo c.q. lager beroepsonderwijs	in % van de uitstroom uit het voltijd-onderwijs		71,8	83,8	87,4	88,3	90,0*	.
Uitgaven overheid voor onderwijs	in gulden per hoofd van de bevolking		655	1824	1905	1969*	.	.
Gezondheid								
Beleving algemene gezondheidstoestand	personen met de mening (zeer) goede gezondheid in % van de bevolking		.	80,2 ^{e)}	82,5	82,9	83,3	82,6
Contact met de huisarts	personen die de huisarts consulteerden in % van de bevolking		.	69,3 ^{e)}	71,9	71,9	72,4	73,4
Opname in het ziekenhuis	aantal opnamen in het ziekenhuis per 1000 van de gemiddelde bevolking	97	112	109	104	104	104	104
Kosten van de gezondheidszorg	in gulden per hoofd van de bevolking	787 ^{d)}	1952	2370	2498	2561*	2613	

Toelichting

. = gegeven (nog) niet beschikbaar

* = voorlopig cijfer

- a) Voor een toelichting op de in deze tabel opgenomen kerncijfers wordt verwezen naar de aflevering van 'Mens en Maatschappij' van mei 1988, blz. 219-232. Daarnaast wordt gewezen op de mogelijkheid, dat reeds eerder gepubliceerde cijfers zijn bijgesteld op grond van meer actuele en definitieve informatie.
- b) De cijfers met betrekking tot de (werkzame en niet-werkzame) beroepsbevolking betreffen vóór 1987 standcijfers op basis van de Arbeidskrachtentellingen en met ingang van 1987 jaargemiddelden op basis van de Enquête beroepsbevolking. Zie voor verdere toelichting o.m. de publikatie 'Enquête Beroepsbevolking 1989', CBS, Voorburg/Heerlen, 1990. In de kolom 1970 zijn de gegevens over 1971 vermeld (volgens de definities van de Volkstelling 1971).
- c) In verband met een gewijzigde waarneming zijn de cijfers vanaf 1987 niet vergelijkbaar met voorgaande jaren.
- d) 1972
- e) 1981
- f) 1984